

גזכמים: השפעת עומד שתילה, בוג היבול וסיפול גיברלין על

יבול ואיכות אובליה קולמבילינסקי 1997/98

גבי צוברי - מו"פ ערבה, איתן שלמה - שה"מ

מטרת הגזכמים

- למצוא מהו עומד השתילה האופטימלי בתנאי חממה ושטח פתוח מבחינת איכות וכמות ענפי פריחה.
- למצוא באיזה ריכוז של גיברלין יש להשתמש בגידול בשטח פתוח ובחממה כדי לקבל יבול גבוה ואיכות טובה של ענפי פריחה.

מהלך הגזכמים עמולה

הכנת שתילים - משתלת חישתיל
 תאריך שתילה - 29.9.97
 עומד - 10,15,25 שתילים מ"ר ערוגה
 בית גידול - חממה, שטח פתוח
 קיטומים - 28.10.97 בחממה, 19.11.97 בשטח פתוח
 טיפולי גיברלין - ב - 19.11.97 כל הצמחים קיבלו טיפול גיברלין אחד של 200 ח"מ
 • הארכת יום - נתנה תאורה בנורות ליבון 100 ואט 6 שעות במרכז הלילה במחזוריות 5/15

גזכמים עמולה

טבלה 1 - השפעת עומדי שתילה שונים על יבול ואיכות לובליה בשטח פתוח ובחממה בגל ראשון.

חממה			שטח פתוח			עומד שתילה
25	15	10	25	15	10	
18.12.97	25.12.97	18.12.97	8.1.98	5.1.98	5.1.98	תחילת קטיף
3.7	8.3	10	4.2	7.4	10.3	יבול לצמח
97.4	94.0	90.0	75.0	76.3	71.4	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
33.2	38.3	39.5	26.9	29.4	27.9	משקל ענף ממוצע (גרם)
22.6	20.8	22.0	14.7	16.5	15.7	אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)

טבלה 2 - השפעת עומדי שתילה שונים בשטח פתוח ובחממה על יבול ואיכות לובליה בגל

טבלה 2 – השפעת עומדי שתילה שונים בשטח פתוח ובחממה על יבול ואיכות לובליה בגל שני.

חממה			שטח פתוח			עומד שתילה (מ"ר)
25	15	10	25	15	10	
5.4.98	5.4.98	5.4.98	6.4.98	6.4.98	6.4.98	תחילת קטיף
2	5.4	7.4	0.6	4.9	5.5	מספר ענפי קטיף לצמח
77.7	74.9	76.4	51.6	54.2	54.1	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
41.4	41.1	41.2	36.7	32.5	33.8	משקל ענף ממוצע (גרם)
19.3	17.9	18.7	14.8	14.0	13.7	אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)

תחילת קטיף: לעומד השתילה היתה השפעה קלה על תחילת הקטיף בתנאי חממה ואילו בשטח הפתוח לא היתה השפעה (טבלה 1). הקטיף בשטח הפתוח נדחה בכ- 10 ימים בהשוואה לחממה.

יבול לצמח: ככל שצופפנו את עומד השתילה מ- 10 למ"ר פחתו מספר ענפי הפריחה שנתקבלו מכל צמח. כאשר בודקים את היבול המתקבל ממ"ר, יש יתרון לשתילה בעומד של 15 למ"ר גם בגל ראשון וגם בגל שני (טבלאות 1,2).

אורך ענף: לעומד השתילה הייתה השפעה קטנה על אורך הגבעולים, הייתה תוספת של מספר סנטימטרים בעיקר בגל הראשון. ההשפעה העיקרית באורך הגבעול הייתה לבית גידול.

הגידול בחממה נתן גבעולי פריחה ארוכים בכ- 20 ס"מ בהשוואה לגידול בבית רשת.

משקל ענף: גם במדד זה היתרון הבולט היה לגידול בחממה לעומת הגידול בשטח פתוח. לעומד השתילה היתה השפעה קטנה בעיקר בגל ראשון.

אורך תפרחת: בגל הראשון והשני לא היו הבדלים באורך התפרחת בעומדי השתילה השונים, אולם בחממה מתקבלים תפרחות ארוכות יותר מאשר בשטח פתוח. הגל הראשון היה עם תפרחות ארוכות יותר.

מהלך גזרמי גיברלין

הכנת שתילים - חישתיל
 תאריך שתילה - 29.9.97
 עומד שתילה - 10 למ"ר
 טיפולי גיברלין - ביקורת (ללא גיברלין), 100 ח"מ, 250 ח"מ
 טיפולי הגיברלין ניתנו ב - 30.10.97
 הארכת יום - ניתנה תאורה בנורות 100 ואט משך 6 שעות במרכז הלילה במחזוריות 5/15.
 בית גידול - חממה ושטח פתוח

טבלה 3: השפעת ריכוזי גיברלין על יבול ואיכות ענפי הפריחה של לובליה, בשטח פתוח ובחממה בגל ראשון

חממה			שטח פתוח			ריכוז גיברלין
125	100	ביקורת	125	100	ביקורת	
31.12.97	18.12.97	18.12.97	5.1.98	2.1.98	2.1.98	תחילת קטיף
9.4	9.25	7.5	9.6	9.5	9	יבול לצמח
89.3	81.6	82.1	68.0	67.2	67.2	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
38.0	33.6	41.2	31.6	30.8	32.2	משקל ענף ממוצע (גרם)
17.7	17.3	16.5	14.2	14.5	15.0	אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)

טבלה 4 - השפעת מתן ריכוזי גיברלין שונים על יבול ואיכות ענפי פריחה של לובליה בשטח פתוח ובחממה בגל שני

חממה			שטח פתוח			ריכוז גיברלין (ח"מ)
150	100	ביקורת	150	100	ביקורת	
13.4.98	5.4.98	13.4.98	4.5.98	23.4.98	4.5.98	תחילת קטיף
5.8	6.4	5.5	4.3	1.3	1.3	ענפי קטיף לצמח
85.2	83.2	88.8	48.0	55.5	55.5	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
67.1	61.5	73.1	80.1	48.1	68.5	משקל ענף ממוצע (גרם)
21.3	20.0	20.9	18.3	16.5	16.9	אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)

תחילת קטיף: בגל ראשון לא נראתה השפעה למתן גיברלין על מועד תחילת קטיף ביחס לצמחי הביקורת (טבלה 3). בגל שני הייתה הקדמה קלה לצמחים שקיבלו ריסוס של 100

ח"מ בהשוואה לצמחי הביקורת. הצמחים בחממה פרחו בשני הגלים מוקדם (כ- 14 יום) יותר מאשר בשטח הפתוח (טבלאות 3,4).

יבול לצמח: בגל הראשון לגיברלין לא היתה השפעה על היבול בכ"א מהריכוזים אולם בחממה נראה שהגיברלין גרם להגדלת היבול לצמח בהשוואה לשטח פתוח. לא היו הבדלים בין ריכוזי הגיברלין. בגל השני, היבול בריכוז הגבוה של הגיברלין בשטח הפתוח היה גבוה מהיבול בריכוז הנמוך והבקורת. בחממה היבול היה גבוה בהרבה לעומת השטח הפתוח כשהשפעת הגיברלין כמעט שאינה קיימת, כלומר טיפולי הגיברלין בחממה היו אומנם גבוהים מהבקורת אך לא בטוח שהבדלים אלה מובהקים. יש לציין שהצמחים בשטח הפתוח סבלו מגשמים ורוחות ויתכן שזו השפיעה על התוצאות שהתקבלו.

אורך ענף ממוצע: לא נראתה השפעה לריסוס בגיברלין על התארכות הגבעולים הן בחממה והן בשטח הפתוח.

משקל גבעול ממוצע: גם במדד זה לא רואים השפעה ברורה של מתן גיברלין הן בחממה והן בשטח פתוח.

סיכום

מנתוני תצפית זו אנו למדים כי את גידול הלובליה קומפלימנט כדאי לעשות בחממה בתנאי יום ארוך. עומד השתילים לא יעלה על 15 למ"ר ואת ריסוס הגיברלין כדאי לתת מיד לאחר הקיטום הראשון אך לא יותר מ- 100 ח"מ. דחיית יישום הגיברלין תגרום לענפי פריחה אטיולנטיים חלשים שאינם ראויים לשיווק. בעונה הנוכחית גודלה לובליה קומפלימנט במשקי מודל וע"פ הידוע לא הייתה לה הצלחה מסחרית. חשוב להבין את הסיבה לכישלון משום שפוטנציאל הגידול של זן זה הינו טוב.